

тиційної діяльності, зокрема, транспортної, телекомунікаційної, інженерної тощо. Слабка поінформованість інвесторів щодо можливостей вкладання коштів у інвестиційно-привабливі галузі також не сприяє припливу іноземних інвестицій.

КРИЗА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК НАСЛІДОК НЕДОСКОНАЛОСТІ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СВІТОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Верижник Д.С.

Науковий керівник – Москвіна А.О., канд. екон. наук, доцент

Нестабільний стан світової економіки в сучасний період вже вкотре привертає увагу представників різних наукових шкіл і практиків до проблеми управління глобальними економічними процесами. Гостро стоїть питання про можливості і межі участі вже існуючих міжнародних інститутів у регулюванні світогосподарських зв'язків, необхідності їх модернізації або неминучості створення нових структур глобального управління, здатних мінімізувати негативний вплив глобалізації і забезпечити стабільність світової економічної системи. Дискусії навколо створення нової моделі управління розгортаються на сторінках наукових видань і численних міжнародних майданчиках, на яких в якості об'єктів глобального регулювання виступають проблеми забезпечення стійкого зростання, стабільності світової фінансової системи, вибору напрямку розвитку, регулювання торгівлі та інвестицій, стійкості сировинних ринків тощо.

Можна виділити такі проблеми сучасного світового господарства, що обумовлені недосконалістю системи його управління: По-перше, формування замкнутої економічної системи в рамках провідних західних країн. Адже на їх взаємну торгівлю припадає понад 75 % світової торгівлі, 60 % світових прямих зарубіжних інвестицій, близько 90 % всіх зареєстрованих у світі патентів.

По-друге, проблема полягає в тому, що порівняно невелика кількість держав (найчастіше країни «Великої сімки») через контрольовані ними міжнародні економічні організації (МВФ, інститути Світового банку, Паризький клуб кредиторів та ін.) формує сучасний світовий економічний порядок. А долею країн, що розвивається, і країн з постсоціалістичною економікою залишається пристосування до створених без їх участі правил світогосподарських зв'язків.

По-третє, нерівномірність розподілу вигод від глобалізації світового господарства між країнами: на 20 % населення планети, що проживає в індустріальному світі, припадає 86 % світового ВВП, а на 20 % живуть в країнах, що розвиваються, – тільки 1%.

По-четверте, проблема економічної безпеки країн у процесі розвитку їх світогосподарських зв'язків.

По-п'яте, проблема вдосконалення створеної після Другої світової війни системи міждержавного регулювання світового господарства.

При існуючій системі регулювання світовим господарством не працюють постулати економічної теорії і світова економіка розвивається диспропорційно.

Сформовані до теперішнього часу уявлення про можливу організацію глобального управління світового господарства фактично зводяться до пошуку найбільш ефективних пропорцій участі державних, міжнародних і недержавних структур та інститутів у вже існуючих моделях глобального управління.

Вплив недержавних інститутів на формування нових механізмів міжнародного регулювання в останній час постійно зростає. Однак відсутність чітких і прозорих правил взаємодії державних і недержавних суб'єктів гальмує формування більш ефективної системи глобального регулювання.

У сучасних умовах триває пошук нових форматів взаємодії і координації всіх учасників, формується запит на інститути глобального управління «нового типу», які здатні належним чином регулювати глобальні процеси, погоджувати принципи управління між національними регуляторами, не обмежуючи при цьому їх суверенітет.

Країни, що розвиваються вже давно обговорюють створення альтернативного МВФ міжнародного інституту регулювання фінансового сектора. Не домігшись реформи МВФ, країни БРІКС створюють новий банк розвитку (НБР) для здобуття більшої незалежності від нинішніх міжнародних фінансових інститутів.

Не можна не враховувати те, що відсутність прогресу в створенні нових механізмів міжнародного регулювання є результатом розбіжностей в ідеологічній і політичній сферах. В силу цього не варто в осяжному майбутньому очікувати кардинальних змін міжнародного впливу на глобальну економіку, що вимагає консенсусу провідних «гравців». Відсутність такого консенсусу призводить лише до вдосконалення організаційно-управлінських підходів і часткової трансформації міжнародних механізмів регулювання, а не до їх фундаментальних змін.

Сьогодні перед економістами і політиками стоїть складне завдання знаходження ефективних інструментів глобального регулювання, які дозволили б уникнути ще більш масштабних криз світової економіки. Все це призводить до висновку про те, що сьогодні існує можливість провести реформу глобального управління економікою, складо-

вою частиною якої може стати створення нових інститутів, які б вміло управляли економічними процесами, які вимагають глобальних дій, а також передбачали рівне представництво всіх країн світу.

ЗАСТОСУВАННЯ ФАКТОРИНГУ В ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЯХ В УКРАЇНІ

Лагер А.А.

Науковий керівник – Москвіна А.О., канд. екон. наук, доцент

У більшості країн світу, починаючи із другої половини ХХ сторіччя, склалася стійка тенденція здійснення експорту товару на умовах відстрочки платежу. Така практика обумовлена двома основними причинами. З одного боку, по більшості товарних груп сформувався стійкий «риннок покупця», при якому покупці наполягають на використанні відстрочки платежу. З іншого боку, багато іноземних покупців є не великими операторами ринку, а посередниками, які можуть мати не достатньо вільних коштів та прагнуть спочатку продати товар кінцевому споживачеві, а потім розплачуватися із власними постачальниками. У зв'язку з цим, особлива увага вітчизняних підприємців останнім часом приділяється такій фінансовій послугі як факторинг.

Факторингове обслуговування є найкоротшим шляхом до розв'язання проблеми скорочення касових розривів, викликаних поставками товару, бо фактор (банк або факторинг-компанія, що надає послуги факторингу) має змогу виплачувати авансовий платіж у розмірі від 50 % до 90 % від суми вартості товару. Процент фінансування залежить від платіжної дисципліни покупця. Банк оцінює кредитоспроможність наявних і можливих боржників клієнта (тобто його покупців) і заздалегідь встановлює граничний розмір авансу. Залишкова сума у розмірі 10 % (50 %), перераховується постачальнику після одержання платежу від дебітора, за вирахуванням комісійної винагороди фактора, яка складається із сплати за обслуговування і плати за фінансування.

За умовами договору, клієнт сплачує відповідну суму факторинговому відділу за проведення розрахунково-кредитних операцій.

Ця сума складається з двох частин:

- відсотка за кредит, який надається фактором. Цей відсоток на 1-2 пункти вищий за діючу облікову ставку;
- комісійних (за інкасацією рахунків 1,5 % – 2,5 % від вартості рахунків-фактур).

В Україні факторинг був започаткований у 1990 році. Проте довіру до факторингових послуг було підірвано внаслідок інфляційних